

Μάρκος Δασκαλάκης
MD, PhD, FRCS

Λαπαροσκοπική Χειρουργική – Χειρουργική Μαστού

Βιοψία Λεμφαδένων Φρουρού

Αυτό το φυλλάδιο έχει σχεδιαστεί για να σας παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη βιοψία του λεμφαδένα φρουρού και τη φροντίδα που θα λάβετε πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την επέμβαση. Ελπίζουμε ότι θα απαντήσει σε μερικές από τις ερωτήσεις που μπορεί να έχετε εσείς ή εκείνοι που σας φροντίζουν. Δεν έχει σκοπό να υποκαταστήσει τη συζήτηση ανάμεσα σε εσάς και τον χειρουργό, αλλά να σας βοηθήσει να κατανοήσετε περισσότερα.

Τι είναι ο λεμφαδένας φρουρός;

Η μασχαλιαία χώρα (μασχάλη) περιέχει περίπου 15-20 μικρές δομές που ονομάζονται λεμφαδένες. Αυτοί είναι επίσης γνωστοί ως «αδένες». Η κύρια δουλειά τους είναι να μας βοηθούν να αντιμετωπίσουμε τις λοιμώξεις, αλλά εμπλέκονται επίσης στην εξάπλωση ορισμένων μορφών καρκίνου και μπορεί να διογκωθούν εάν συμβεί αυτό. Ο λεμφαδένας φρουρός είναι ο πρώτος λεμφαδένας ή σύμπλεγμα λεμφαδένων στη μασχάλη, στους οποίους μπορούν να εξαπλωθούν τα καρκινικά κύτταρα του μαστού. Ο λεμφαδένας φρουρός είναι συνδεδεμένος με τους υπόλοιπους λεμφαδένες στη μασχαλιαία χώρα.

Τι είναι η βιοψία φρουρού λεμφαδένα;

Εξετάζουμε εντοπισμένα μερικούς (1-4) από τους λεμφαδένες στη μασχάλη για να μάθουμε εάν καρκινικά κύτταρα του μαστού έχουν εξαπλωθεί σε αυτούς. Αυτές η πληροφορία μας βοηθά να αποφασίσουμε ποιες πρόσθετες θεραπείες μπορεί να χρειαστείτε μετά την επέμβαση. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, αυτή η διαδικασία θα πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα με τη χειρουργική επέμβαση στον μαστό.

Ιστορικά, στις γυναίκες που υποβάλλονταν σε χειρουργική επέμβαση για καρκίνο του μαστού αφαιρούνταν η πλειοψηφία των λεμφαδένων από τη μασχάλη ταυτόχρονα με την επέμβαση στον μαστό. Αυτή η επέμβαση είναι γνωστή ως λεμφαδενικός καθαρισμός. Αυτός είναι ένας ακριβής τρόπος για να διαπιστωθεί εάν τα καρκινικά κύτταρα έχουν εξαπλωθεί στη μασχάλη, αλλά υπάρχουν ορισμένες πιθανές παρενέργειες. Η νεότερη τεχνική βιοψίας του λεμφαδένα φρουρού περιλαμβάνει την εντοπισμένη αφαίρεση μόνο 1-4 λεμφαδένων. Οι ίδιες πληροφορίες λαμβάνονται αφαιρώντας λιγότερους λεμφαδένες.

Ποια είναι τα οφέλη αυτής της διαδικασίας;

Η βιοψία του λεμφαδένα φρουρού έχει τα ακόλουθα οφέλη:

- Λιγότερο επεμβατική τεχνική
- Λιγότερος χρόνος στο νοσοκομείο και ταχύτερη συνολική ανάρρωση.
- Μειωμένος κίνδυνος λεμφοίδηματος. Αυτό είναι το πρήξιμο στο χέρι που μπορεί να προκληθεί από χειρουργική επέμβαση στη μασχάλη.
- Λιγότερη ενόχληση και λιγότερα προβλήματα με την κίνηση του ώμου και του βραχίονα
- Δεν χρειάζεται να χρησιμοποιηθεί παροχέτευση

Ποιες είναι οι εναλλακτικές επιλογές;

Η κύρια εναλλακτική επιλογή είναι να αφαιρεθεί η πλειονότητα των λεμφαδένων από τη μασχάλη με μια επέμβαση γνωστή ως λεμφαδενικός καθαρισμός. Ωστόσο το λεμφοίδημα, ο πόνος, το μούδιασμα και τα προβλήματα βραχίονα/ώμου μπορεί να είναι πιο συχνά με αυτή τη μέθοδο. Ο χειρουργός θα σας συμβουλευτεί για το ποια τεχνική θα ήταν η καλύτερη για εσάς.

Πως πραγματοποιείται η βιοψία του λεμφαδένα φρουρού;

Είτε την ημέρα της χειρουργικής επέμβασης είτε μερικές φορές την προηγούμενη ημέρα, στο τμήμα Πυρηνικής Ιατρικής, εγχύεται μικρή ποσότητα ραδιοφαρμάκου στο δέρμα του μαστού (στη θηλαία άλω). Το ραδιοφάρμακο στη συνέχεια μέσω των λεμφαγγείων φτάνει στον λεμφαδένα φρουρό. Ακολουθεί σάρωση (λεμφαγγειογραφία) του μαστού με ειδικό ανιχνευτή για τον εντοπισμό του λεμφαδένα φρουρού. Η σάρωση είναι εντελώς ανώδυνη και η συνολική ποσότητα έκθεσης σε ακτινοβολία ισοδυναμεί με τη λήψη δύο μαστογραφιών. Η λεμφαγγειογραφία δεν μας λέει εάν τα καρκινικά κύτταρα έχουν εξαπλωθεί – αλλά μόνο που εντοπίζεται ο λεμφαδένας φρουρός ή οι λεμφαδένες φρουροί.

Την ημέρα του χειρουργείου θα σας χορηγηθεί γενική αναισθησία. Στο χειρουργείο ο χειρουργός θα κάνει μια ένεση ειδικής μπλε χρωστικής στο δέρμα του μαστού. Στη συνέχεια, η χρωστική μέσω των λεμφαγγείων φτάνει στον λεμφαδένα φρουρό και τον βάφει μπλε. Ο χειρουργός μπορεί στη συνέχεια με μία μικρή τομή στη μασχάλη να εντοπίσει έναν μπλε +/- ραδιενεργό λεμφαδένα και να τον αφαιρέσει.

Η μπλε χρωστική παραμένει στο σώμα και θα αποβληθεί με τα ούρα τις επόμενες 24 έως 48 ώρες. Συνήθως παραμένει κάποια μπλε χρώση στον μαστό αλλά αυτή είναι προσωρινή και μπορεί να διαρκέσει μερικές εβδομάδες ή μήνες, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις και περισσότερο. Μετά την αφαίρεση του λεμφαδένα φρουρού, εκτελείται η επέμβαση στον μαστό κατά τη διάρκεια της ίδιας αναισθησίας.

Τι συμβαίνει εάν δεν μπορούμε να βρούμε τον λεμφαδένα φρουρό;

Περιστασιακά (περίπου στο 5% των περιπτώσεων) δεν είναι δυνατό να βρεθεί ο λεμφαδένας φρουρός. Εάν συμβεί αυτό, τότε κατά τη διάρκεια της ίδιας επέμβασης ο χειρουργός μπορεί να αφαιρέσει περισσότερους ή όλους τους λεμφαδένες από τη μασχάλη σας, για να διασφαλίσει ότι ο λεμφαδένας φρουρός έχει αφαιρεθεί. Αυτό δεν θα συμβεί εάν δεν δώσετε την άδεια να πραγματοποιηθεί, πριν από την έναρξη της επέμβασης και ο χειρουργός έχει συζητήσει μαζί σας αυτήν την πιθανότητα.

Τι συμβαίνει εάν ο λεμφαδένας φρουρός φαίνεται παθολογικός ή ασυνήθιστος κατά τη διάρκεια της επέμβασης;

Περιστασιακά κατά τη διάρκεια αυτής της επέμβασης μπορεί να είναι προφανές ότι και άλλοι λεμφαδένες στη μασχάλη φαίνονται παθολογικοί. Εάν συμβεί αυτό, ο χειρουργός μπορεί να αφαιρέσει όσο το δυνατόν περισσότερους από αυτούς με τη διαδικασία γνωστή ως λεμφαδενικός καθαρισμός.

Αυτό θα συμβεί μόνο εάν έχετε δώσει την άδεια να πραγματοποιηθεί, πριν από την έναρξη της επέμβασης, και θα βοηθήσει στην αποφυγή μιας δεύτερης επέμβασης στη μασχάλη σας λίγες εβδομάδες αργότερα.

Ποιοι είναι οι κίνδυνοι αυτής της επέμβασης;

Οι πιθανοί κίνδυνοι/επιπλοκές της βιοψίας του φρουρού λεμφαδένα περιλαμβάνουν:

- Η μπλε χρωστική που χρησιμοποιείται μπορεί να χρωματίσει τα ούρα, τα κόπρανα και τα δάκρυα για μερικές ημέρες. Το δέρμα του μαστού σας στην περιοχή της έγχυσης θα χρωματιστεί για μερικές εβδομάδες ή μήνες και σε πολύ σπάνιες περιπτώσεις για ένα χρόνο ή περισσότερο.
- Πιθανή αλλεργική αντίδραση στη χρωστική που χρησιμοποιείται. Η αντίδραση μπορεί να αντιμετωπιστεί αλλά πολύ σπάνια μπορεί να είναι σοβαρή.
- Αιμορραγία από το τραύμα
- Λοίμωξη. Εάν το τραύμα παρουσιάσει φλεγμονή, ερυθρότητα, είναι ζεστό ή τρέχει υγρό, μπορεί να χρειαστείτε αντιβιοτική θεραπεία.

Τι συμβαίνει μετά την επέμβαση;

Ο ιστός που αφαιρέθηκε κατά την επέμβαση θα μεταφερθεί στο εργαστήριο και θα εξεταστεί προσεκτικά στο μικροσκόπιο για να διαπιστωθεί εάν ο φρουρός περιέχει καρκινικά κύτταρα. Εάν εντοπιστούν καρκινικά κύτταρα στον λεμφαδένα φρουρό, είναι πιθανό ο καρκίνος να έχει εξαπλωθεί και σε άλλους λεμφαδένες στη μασχάλη. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να απαιτηθεί μια δεύτερη επέμβαση για να αφαιρεθούν οι υπόλοιποι λεμφαδένες της μασχάλης. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να χορηγηθεί ακτινοθεραπεία στην περιοχή της μασχάλης. Εάν ο λεμφαδένας φρουρός δεν παρουσιάζει στοιχεία διήθησης από καρκινικά κύτταρα, είναι πολύ απίθανο οι υπόλοιποι λεμφαδένες της μασχάλης να περιέχουν καρκινικά κύτταρα και έτσι δεν απαιτείται περαιτέρω θεραπεία στη μασχάλη.

Ψευδώς αρνητική βιοψία

Σε ελάχιστες περιπτώσεις, ο λεμφαδένας φρουρός μπορεί να μην παρουσιάζει στοιχεία διήθησης, αλλά να υπάρχουν καρκινικά κύτταρα σε άλλους λεμφαδένες της μασχάλης. Αυτός ο κίνδυνος είναι πολύ μικρός και ο χειρουργός θα σας εξηγήσει περαιτέρω αυτόν τον κίνδυνο και πώς θα παρακολουθείτε μετά την επέμβαση για τυχόν υποτροπή.

Πόσο καιρό θα χρειαστώ για να αναρρώσω από την επέμβαση;

Πιθανότατα θα μπορείτε να φύγετε από το νοσοκομείο την ημέρα της επέμβασης. Είναι σύνηθες να γίνονται δύο τομές μία για την επέμβαση του μαστού και μία στη μασχάλη για τη βιοψία του λεμφαδένα φρουρού. Συνήθως χρησιμοποιούνται απορροφήσιμα ράμματα και κόλλα δέρματος, αλλά θα ενημερωθείτε σχετικά. Και τα δύο τραύματα θα καλυφθούν με επίθεμα αρχικά. Μπορείτε να κάνετε ντους από την επόμενη μέρα. Σας συνιστούμε να φοράτε ένα σταθερό και υποστηρικτικό στηθόδεσμο κατά την περίοδο της ανάρρωσής σας. Θα σας δοθούν ασκήσεις για το άνω άκρο, οι οποίες θα βοηθήσουν στην ανάρρωσή σας.